

HOLLANDIA

HOLLANDIÁBAN ÁLTALÁNOSÁGBAN JÓ SZÍNVONALÚ AZ OKTATÁS. FOLYAMATOSAN CSÖKKEN A CSAK ALAP, VAGY ALACSONYABB KÖZÉPFOKÚ VÉGZETTSÉGGEL RENDELKEZŐK ARÁNYA, MIKÖZBEN NŐ A FELSŐFOKÚ ALAP- ÉS MESTERKÉPZÉSBEN RÉSZT VEVŐK SZÁMA. AZ ALAP- ÉS KÖZÉPFOKÚ OKTATÁS TELJES EGÉSZÉBEN ÁLLAMI FINANSZÍROZÁSÚ.

Az iskolák és oktatási intézmények ellenőrzését és felügyeletét a Holland Oktatási Felügyelőség végzi. A holland oktatás állapotáról szóló hivatalos jelentésük (The State of Education 2021) letölthető az intézmény hivatalos oldaláról minden évben. A holland mentálisan mélyen gyökerezik az egyenlőségre való törekvés, amely áthatja az oktatást is.

Hollandia, sok más országhoz hasonlóan, nagy múltra tekint vissza a tanórán kívüli oktatás megszervezésében a tanulási nehézségekkel küzdő diákok számára. Eddig kevesebb figyelmet fordítottak viszont a tehetséges/kiemelkedően tehetséges diákokra, akik a szokásos tananyagnál többet képesek befogadni, és akik szintén differenciált oktatást igényelnének. Az utóbbi években azonban változott a hozzáállás a kormányzat, az oktatási intézmények és a szakértők részéről egyaránt. Felismerték, ahhoz, hogy Hollandia versenyképességét, gazdasági vezető szerepét Európában és az ehhez társuló jólétét, a kiválóságokat értékelni kell, és az oktatásban is kellene speciális programok az általános elvárások mellett.

Különböző intézmények, kutatóközpontok, akkreditált fejlesztőközpontok, iskolai tanácsadó szolgáltatások és programok segítik, hogy a különleges tehetséggel bíró tanulóknak is biztosítsák a fejlődést. Ehhez megfelelő, naprakész oktatási anyagot kell létrehozni, és meg kell oldani a tanárok képzését/továbbképzését. A tehetséggondozással foglalkozó szervezetek mind irányításukban, mind pénzügyi források tekintetében rendkívül sokfélék. Vannak közvetlenül az Oktatási, Kulturális és Tudományos Minisztérium (OCW) alá tartozó intézmények, önkormányzati fenntartásúak, alapítványi formában működők, részben vagy teljesen profit-orientált tehetséggondozók.

A jelentősebb szervezetek és programok: National Talent Center of the Netherlands (NTCN) A tehetségfejlesztés nemzeti szakértői központja, tudásmegosztó központként működik, az European Talent Support Network (ETSN) holland szervezete. Együttműködik a tehetséggondozással foglalkozó nemzeti szövetségekkel, alapítványokkal, tehetséggondozókkal. Az NTCN Sounding Board keretében az érintett szervezetek évente legalább kétszer találkoznak, ahol megosztják tapasztalataikat, kapcsolatokat építenek és erősítik az együttműködést.

Az NTCN Sounding Board tagjairól:

<https://nationaltalentcentre.nl/over-ons/ntcn-klankbordgroep/>

<https://nationaltalentcentre.nl/over-ons/desiree-houkema/>

<http://www.hoogbegaafdheid-in-zicht.nl>

LinkedIn:

<https://www.linkedin.com/in/dhoukema/>

Az NTCN szervezésében 2021. augusztus 31. – szeptember 3. között rendezték meg az ECHA2022 konferenciát Hágában, amelynek témája: 'Empowering Every Talent Together - Creative Ways to Enable Personal Growth'.

Szintén fontos központ a tehetséggondozásban a CBO Talent Development (Centrum voor Begaafdheids Onderzoek - CBO) Nemzetközi tehetség-kutatási és szolgáltatási központ. A tehetséges gyermekek és (fiatal) felnőttek optimális fejlődését segíti elő a tehetséggel kapcsolatos tudományos kutatások felhasználásával, és azokban való közreműködéssel. A nijmegeni Radboud Egyetem alkalmazott társadalomtudományi intézetéhez tartozik, részt vesz az egyetem tudományos kutatásaiban. Diagnosztikájuk során és tanácsadásukba beépítik a tudományos kutatások eredményeit. A szolgáltatásaik fizetők, de a költségek egy része bizonyos feltételek mellett visszaigényelhető.

A CBO alapvető feladatai:

1. Ügyfélszolgálat (diagnózis, tanácsadás és útmutatás)

2. Oktatási támogatás

3. Tananyag és tanulási módszerek fejlesztése

4. Tudományos kutatás

A tantervi tehetséggondozásban tölt be fontos szerepet az SLO – Stichting Leerplanontwikkeling – Tantervfejlesztési Alapítvány. A tanterv összeállításáért felelős az általános és középfokú képzés számára, az Oktatási, Kulturális és Tudományos Minisztérium (OCW) alá tartozó független testület. Munkájuk során a kormány által a tantervhez meghatározott alapvető célokat szem előtt tartva, folyamatosan konzultálnak tanárokkal, intézményvezetőkkel, szakértőkkel, különböző oktatási szervezetekkel és tudósokkal. Jelenleg egy új vizsgaprogram kidolgozását végzik, 136 szakközépiskola bevonásával.

Radboud Center for Social Sciences – RITHA program

(Radboud International Training on High Ability) A Radboud Egyetem posztgraduális képzési programja a tehetséggondozással foglalkozó szakemberek számára. A programot az ECHA-val közösen fejlesztették ki, nemzetközi akkreditációval rendelkezik.

The Behavioural Science Institute – BSI

A Radboud Egyetem Társadalomtudományi Karán belül működő kutató-intézet, a Holland Királyi Művészeti és Tudományos Akadémia (KNAW) 2012-ben akkreditálta kutatóintézménnyé. Az Intézet kétéves kutatói mesterképzési (RM) programot kínál a viselkedéstudományban, a BSI Graduate School keretében.

RATIO – Radboud Talent in Ontwikkeling

A Radboud Egyetem/BSI-n belül működő tudományos szakértői központ. Feladata a tehetséggel kapcsolatos tudományos kutatások gyakorlatba ültetése.

Tehetséggondozás-profilú iskolák szervezete

Az Oktatási, Kulturális és Tudományos Minisztérium 2004-ben elindított egy projektet, amelynek célja, hogy országos szintű, tehetséggondozással kiemelten foglalkozó középiskolai hálózat jöjjön létre. Ezek az iskolák 2007-ben hozták létre a BPS-t, az érdekeik hatékony képviselője és a tudásmegosztás érdekében. Azóta általános iskolák is csatlakoztak. Jelenleg 50 középiskola és 23 általános iskola tagja a szervezetnek. <https://www.begaafdheidsprofielcholen.nl>

The National Information Center for Giftedness

A LICH Több mint 20 éves, alapítványi formában működő információs és érdekképviseleti központ. Céljuk, hogy minden tehetséges gyermek megfelelő útmutatást kapjon az oktatásban. Ehhez korai azonosításra és megfelelő képzési anyagra van szükség. Munkájukat az Oktatási Minisztérium is támogatja. Tevékenységük: Információ- és tudásmegosztás, tanfolyamok, workshopok szervezése, tanácsadás a tehetségfejlesztéssel kapcsolatosan, pszichológusok, speciális szakemberek ajánlása, érdekképviselet. <https://bureautalent.nl/> Oktatási programokat és tananyagot kínál 10-18 éves tehetséges fiataloknak, valamint képzést és tanácsokat nyújt iskoláknak, for profit alapon.

The Institute for Gifted Adults – Instituut Hoogbegaafdheid Volwassenen

Az IHBV A Tehetséges Felnőttek Intézete alapítványi formában, önkéntesek által működtetett, olyan tudásmegosztó és projekt szervezet, amelynek célja a tehetséges felnőttek lakókörnyezetének javítása. Országos tevékenységet folytat Hollandiában és Flandriában.

Ezekén kívül még számtalan, tehetségkutatással foglalkozó szervezet és tehetség pont hálózat is működik Hollandiában.

<https://nationaltalentcentre.nl/overons/ntcn-klankbordgroep/>

A holland iskolák egy része rendelkezik a kiemelkedő tehetségek gondozásával foglalkozó programmal. (pl. a European School The Hague programja: <https://resources.finalsite.net/images/v1616408047/europeanschoolthehagueen/lmncv1rtgl7jvtu jfv0/GiftedandTalentedPolicyFINALCOPY.pdf>)

Ha speciális programjuk nincs is, az iskolák ma már próbálkoznak differenciált oktatással, egyéni foglalkozással, iskolán belül speciális csoport létrehozásával. A kiemelt tehetségű tanulóknak lehetőségük van egy-egy iskolai év átugrására. Megemlítendő még a Leonardo-típusú iskolák. A kezdeményezés 2007-ben indult, az iskolákon belül speciális 'leonardo-osztályok' létrehozására, szponzorok bevonásával. Abból indultak ki, hogy az átlagosan tehetséges diákok és a kiemelkedően tehetséges diákok közötti intelligenciabeli különbségek túl nagyok, és ezért általában fáradtságos a tanárok számára, hogy megfelelően kezeljék ezeket a különbségeket. A csatlakozó iskolák egyedi tananyagot és knowhow-t vásárolhattak. A kezdeti sikerek után a hálózatot működtető alapítvány a már nem működik, de a megszerzett tudás mentén ma is sok iskola folytatja ezt az 'iskola-aziskolában' programot. (Leonardo Education)

A témában készült kutatások tekintetében az alábbiakat javasoljuk tanulmányozásra:

-A Groningeni Egyetem két kutatójának tanulmánya 'Gifted Education in the Netherlands' címmel:

https://www.researchgate.net/publication/254255423_Gifted_Education_in_the_Netherlands

-A Hogeschool Frontys és az Utrechti Egyetem kutatói által készített átfogó tanulmány 'Macro Talent Management in the Netherlands' címmel, amely bemutatja a holland oktatási rendszer erősségeit és hiányosságait, valamint a tehetséggondozást a felsőoktatásban:

https://www.researchgate.net/publication/329125460_Macro_Talent_Management_in_the_Netherlands_a_critical_analysis_of_growing_and_retaining_talent_in_the_Netherlands

A kutatások és átfogó programok közül kiemelendő, az IMAGE – Impact of Activities in Gifted Education Kutatási program a CBO Talent Development, a Holland Nemzeti Tehetségközpont (NTCN) és más konzorciumi partnerekkel együttműködve. 2020-ban indult egy 4 és fél évig tartó kutatás (monitoring és hatástanulmány), amely a kiemelkedő képességű tanulók fejlődését követi nyomon az általános és középiskolákban. Megfigyelik, hogy az alkalmazott módszereknek, oktatási anyagoknak, egyéb támogatási formáknak milyen a hatása, milyen kapcsolat alakult ki a különböző szereplők (oktatási intézmény, tanárok, diákok, családtagok, pszichológusok, tanácsadók, kormányzat, gondozók, stb.) között. A projekt kiemelt figyelmet fordít az ismeretek hasznosítására és cseréjére, a kutatás eredményeit már a kutatás során megosztják az oktatókkal (mi működik, milyen feltételek szükségesek ahhoz, hogy a tehetséges diákok testreszabott oktatásban részesüljenek).

A KUTATÁSRÓL RÉSZLETESEBBEN:

<https://cbo-nijmegen.nl/monitor-en-impactonderzoek-impact-ofactivities-in-gifted-education-image-naar-passend-onderwijs-voor-leerlingen-met-kenmerkenvan-hoogbegaafdheid-gestart/>

* Hollandia az itt bemutatott programok mellett számos civil hátterű hagyománnyal rendelkezik a tehetséggondozás területén, ez a bemutatott anyag az átfogó, országos szintű, vagy tudományos programokat vizsgálja, de nem terjed ki a lokális, vagy civil szervezetek által végzett tehetséggondozásra.

